

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/92/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112234426
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112234426.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grosslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporkyni Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Žilina, č.k. 14C/303/2012-30 zo dňa 4. novembra 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Pri rozhodovaní nezistil, že zo strany navrhovateľky bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., bez ktorej o návrhu nemôže rozhodnúť. Navrhovateľka sama tvrdila, že vo vzťahu k uplatneným nárokom požiadala o predbežné prerokovanie, súd potom nemal dôvod vec po zastavení postupovať. Nebolo preukázané, že by vec patrila do právomoci súdov SR.

Proti uzneseniu podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote navrhovateľka. Žiadala napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie dôvodiac tým, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Prvostupňový súd bez zistenia rozhodujúcich skutočností dospel k záveru, že žiadosť o predbežné prerokovanie v konkrétnej veci nebola podaná, a to napriek tomu, že v priebehu konania predložila dôkaz preukazujúci danú skutočnosť a označila ďalší dôkaz, ktorý danú skutočnosť potvrdzuje. K danému záveru súd nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybnosti, ktorú si zároveň sám založil. V ďalšom poukázala na to, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. V tejto súvislosti upozornila i na právny názor vyslovený Krajským súdom v Trnave, v rozhodnutí sp. zn. 11NcC/46/2012 zo dňa 17. 10. 2012, kde v právne a skutkovo zhodnej veci vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Dunajská Streda a prikázal vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Galanta. Ďalej zdôraznila, že nebola oboznámená s obsahom dôkazov a prednesov, nemala možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sama nemala možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. uznesenie okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Ako vyplýva zo súdneho spisu navrhovateľka sa domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá jej mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Žilina v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Zmyslom predbežného prerokovania nároku je využitie zákonných možností na to, aby k náprave narušených vzťahov došlo jednaním medzi poškodenými a orgánmi oprávnenými konať za štát a aby sa v týchto prípadoch pokiaľ možno predišlo súdному konaniu.

Poškodený sa obracia na súd až vtedy, ak predbežné prerokovanie nároku nevedlo k uspokojeniu nároku na náhradu škody. Predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je zákonom stanovená podmienka, preto musí byť splnená, aby tento nárok mohol byť prejednaný v občianskom súdnom konaní. Ak poškodený uplatní nárok na súde bez predchádzajúceho predbežného prerokovania, nemôže súd návrh zamietnuť, ani bez ďalšieho konanie zastaviť, ale má poškodeného vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky so stanovením primeranej lehoty.

Otázka predbežného prerokovania nároku na náhradu škody je upravená v už spomínanom zákone č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Podľa § 16 ods. 1, 2 citovaného zákona zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil. Príslušný orgán neprihliada na žiadosť, ak žiadosť nemá náležitosti podľa odseku 1 a poškodený na výzvu príslušného orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky žiadosti; tým nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa za splnenia podmienok podľa tohto zákona uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde.

Z citovaných ustanovení je nepochybné, že je povinnosťou poškodeného účastníka, ktorý si chce uplatniť ujmu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, predtým, ako sa obráti so svojím nárokom na súd, podať žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na príslušnom orgáne, ktorým je nepochybne, ako to správne skonštatoval prvostupňový súd, Ministerstvo spravodlivosti SR. Ide o tzv. delenú právomoc (ust. § 8 O.s.p.), kedy konaniu na súde má predchádzať konanie na inom orgáne.

Splnenie tejto podmienky by mal súd skúmať ex offa, čo mu, ale nebráni vyzvať účastníka na predloženie dôkazu v tomto smere.

Pokiaľ navrhovateľka teda v pribiehajúcom konaní navrhla súdu vykonať dôkaz vyžiadaním si spisu od Ministerstva spravodlivosti SR, súd nemohol bez ďalšieho konanie zastaviť (tak ako to je vyššie uvedené je povinnosťou súdu skúmať ex offa splnenie procesných podmienok, t.j. aj otázku právomoci). Bez povšimnutia nemožno ponechať ani skutočnosť, že zo strany odporkyne doposiaľ táto otázka spochybnená nebola (v zmysle ust.

§ 120 ods. 3 O.s.p. si súd môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov).

Hoci tu môže vzniknúť pochybnosť o tom, či žiadosť bola podaná kvalifikovane, t. j. čo do dôvodu a výšky uplatnenej v žalobe, táto otázka je verifikovateľná pripojením príslušného spisu Ministerstva spravodlivosti SR, ktorý dôkaz navrhovateľka navrhla. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na poznatok zistený v inej veci totožných účastníkov, že Ministerstvo spravodlivosti SR bolo schopné poskytnúť súdu kvalifikovanú informáciu o podanej žiadosti, jej predmete a najmä výške uplatnenej škody a nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku konkrétnej veci.

Je potrebné vychádzať zo zmyslu a účelu zákona č. 514/2003 Z. z.. Vyššie citované ustanovenia, ktoré upravujú povinnosť predbežného prerokovania nároku, sú nejednoznačné a nedôsledné. Účelom konania o predbežnom prerokovaní nároku nie je vydanie rozhodnutia, ale len pokus o mimosúdne urovanie. Pokiaľ ide o podmienku predbežného prerokovania nároku ako podmienku poskytnutia súdnej ochrany, posudzovanie tejto podmienky nemôže byť príliš formalistické, čo by viedlo k odmietnutiu spravodlivosti.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na znenie novelizovaného ust. § 16 ods. 2 vety za bodkočiarkou zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom od 01. 01. 2013), podľa ktorého aj v prípade neodstránenia nedostatkov žiadosti nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa za splnenia podmienok podľa tohto zákona uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde. Pre vecné prejednanie nároku na súde je v zmysle uvedeného postačujúce preukázať podanie žiadosti, jej obsah nie je rozhodujúci.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať návrh navrhovateľky a vo veci meritórne rozhodnúť.

Pokiaľ navrhovateľka spochybňovala v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust.

§ 15 ods. 1 O.s.p., odvolací súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu. O vylúčení, resp. nevyhlúčení sudcov Okresného súdu Žilina už bolo rozhodované, a to konkrétne uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10NcC/144/2013-17 zo dňa 19. februára 2013, ktorým nebol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci sudca JUDr. Vladimír Kozáčik, nakoľko neboli zistené relevantné okolnosti potrebné na jeho vylúčenie.

Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Pre účely preskúmanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.